Kollektiivsete algatuste menetlemise juhend kohalikule omavalitsusele

Rahvaalgatus.ee on Eesti Koostöö Kogu hallatav arutelude pidamise ja ettepanekute koostamise platvorm, mille kaudu saab kohalikule omavalitsusele esitada kollektiivseid algatusi. Nii saavad kodanikud ning huvikaitse- ja katusorganisatsioonid kohalikus valitsemises kaasa rääkida, samuti võimaldab see kohalikul omavalitsusel olla teadlik kogukonda kõnetavatest teemadest ja probleemidest.

Kohaliku rahva kaasamine, ärakuulamine ja teavitamine on avatud valitsemise alustalad

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) §-s 32 on kirjas praegu ainus seadusega tagatud kodanikuõigus, mille alusel saavad omavalitsuse hääleõiguslikud elanikud juhtida kollektiivselt tähelepanu kohaliku elu probleemidele ja teha nende lahendamiseks ettepanekuid.

Aina rohkem kodanikke rakendab seda õigust platvormi Rahvaalgatus.ee abil.

Ärksate kodanike kaasamine otsustamisse näitab kohaliku omavalitsuse head tahet ning avatud valitsemise põhimõtete hindamist. Aktiivsed kohalikud on väärt ressurss, kellega koos elu paremaks muuta!

Protsessi illustreeriv juhend

Menetlusprotsessi kirjeldus ja järjekord

- Kui kodanikud on portaalis Rahvaalgatus.ee loonud algatuse, võtab portaali esindaja ühendust kohaliku omavalitsusega, et neid sellest teavitada, ning küsib volitatud registripidaja isikukoodi.
- Kui algatus on kogunud vähemalt 1% omavalitsuse elanike allkirjadest ning algatuse esindaja on otsustanud selle KOV-ile esitada, edastatakse meiliaadressilt <u>info@rahvaalgatus.ee</u> KOV-ile algatuse tekst koos digiallkirjadega.
- KOV kontrollib algatusele digiallkirja andnud inimeste hääleõiguslikkust, tehes päringu rahvastikuregistrisse.
- KOV annab aadressile <u>info@rahvaalgatus.ee</u> märku digiallkirjade kontrolli lõpetamisest ning isikuandmed anonüümitakse ja kustutatakse portaali andmebaasist.
- Algatus võetakse KOV-is kolme kuu jooksul arutlusele, kaasates valitsuse või volikogu istungile **algatuse esindajad** (KOKS § 32 p 3). Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, peab kohalik omavalitsus esitama selle ühe kuu jooksul koos omapoolse seisukohaga volikogule lahendamiseks.
  - Pärast menetluse lõppu koostatakse vastuskiri, mis sisaldab arutelu tulemusi ning KOV-i seisukohti algatuse suhtes. Kiri laaditakse üles avalikku dokumendiregistrisse ilma juurdepääsupiiranguteta ning edastatakse nii algatuse esitajatele kui ka aadressile info@rahvaalgatus.ee. Õigusliku tõlgenduse kohaselt loetakse KOKS-i §-i 32 alusel algatuse esitajateks peale koostaja või esindaja ka kõik need isikud, kes on algatusele oma allkirja andnud. Rahvaalgatus.ee hoiab menetluskäiguga kursis kõiki selleks soovi avaldanud allkirjastajaid.

Hoolimata praegu kehtiva seaduse sõnastusest ei peaks elanikud kohaliku elu küsimuses arvamuse avaldamise eeltingimusena omama õigusaktide vormistamise ja koostamise pädevust. Avatud valitsemise üks peamine juhtmõte on, et kogukond saab kaasa rääkida ning see on tervitatav.

Kogukonnaga arutamine enne lõplikke otsuseid näitab KOV-i head tahet.

Oluline on anda kodanikele tagasisidet ka siis, kui nende ettepanekuid ei ole võimalik arvesse võtta. Laiema avaliku huviga algatuste puhul on hea tava koostada lisaks avalik teavitus või pressiteade.

Digiallkirjade kontrollimise juhend

- Kui algatusele on kogunenud vähemalt 1% omavalitsuse elanike allkirjadest, võib algatuse esindaja saata KOV-ile automaatkirja, mis sisaldab linke failidele, mis näitavad digiallkirjade kehtivust (.asice) ning rahvastikuregistrist hääleõiguslikkuse kontrollimist (.csv).
- Dokumendi sisu nägemiseks ja allalaadimiseks on vajalik portaali sisse logida, kasutades selleks kas ID-kaarti, Mobiil-ID-d või Smart-ID-d.

  Failidele pääseb ligi vaid volitatud registripidaja, kelle isikukood on edastatud portaalile Rahvaalgatus.ee!

